

ŽIVOTOPIS JANY ČERNOHORSKÉ

Paní Jana Černohorská, za svobodna Kudrnová, se narodila 10. února 1940 v Hradci Králové. Zde strávila celé své dětství a chodila do základní školy. V roce 1957 maturovala na Jedenáctileté střední škole Josefa Kajetána Tyla. V mládí se věnovala divadlu jako členka ochotnického souboru Klicpera v Hradci Králové. K jejím láskám patřila už v této době také historie a příroda.

Po maturitě složila přijímací zkoušky na obor ruština – čeština na Vysoké škole ruského jazyka a literatury, která v té době vznikla při Univerzitě Karlově v Praze. Za důležitý dnes považuje dvouměsíční pobyt v Moskvě v roce 1960, kdy působila jako hosteska na výstavě Československo 1960. Tehdy měla možnost blíže poznat nesvobodný život obyčejných lidí v této komunistické zemi.

Po státních zkouškách v roce 1961 nezamířila jako většina spolužáků před školní lavice, ale využila nabídky působit jako redaktorka v Československém rozhlasu, v redakci pro děti a mládež. Zde natáčela reportáže v oblíbeném nedělním pořadu Pionýrská jitřenka. Jejimi kolegy v této době byli známí redaktori a autoři jako Jiří Grygar, Zdeněk Mahler, Jan Petránek, Zdeněk Svěrák, Miloň Čepelka, Jindřiška Smetanová či Miroslav Holub. Významně ji v práci i názorech ovlivnil její kolega Ludvík Vaculík. Za blízké spolupracovníky a přátele vždy považovala rozhlasové techniky, s kterými podnikala při natáčení a zpracování reportáží různé formální experimenty a překračovala hranice vyzkoušených postupů (např. využití skrytého mikrofonu, ostrý střih, natáčení s dětmi formou hry nebo improvizovaných etud). Z tohoto období pochází například reportáž *Sliby zarostlé lebedou* pro programovou řadu *Lidé – život – doba*, pořad o vztahu dospělých k nedospělým k Mezinárodnímu dni dětí (1968), pořad o historii pražského vodovodu *Cesty do pražského podzemí* (1969) nebo práce na pořadu *Turáudio*, zaměřeného na dětskou tvořivost a na samostatné myšlení.

Při srpnové okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968 se podílela na svobodném vysílání ze záložního studia v Dykově ulici, tehdy stanici Československo II. S kolegou také navštívila prezidenta generála Ludvíka Svobodu, aby mu sdělili svůj názor na okupaci země a na další vývoj. Při nastupující normalizaci bylo její vysílání pod přísným dohledem. Věta „Moudří lidé nám radili, abychom si vzali ušanky, my jsme raději volili kulíšky“ byla v jejím pořadu odhalena jako příklad nepřátelského postoje k politické situaci. Kvůli těhotenství nesměla být z práce propuštěna, do budovy rozhlasu ale měla po dobu první a druhé mateřské a rodičovské dovolené vstup zakázán. Po skončení druhé rodičovské dovolené v roce 1975 musela z Československého rozhlasu odejít.

Jako politicky nepohodlná musela absolvovat třicet šest pohovorů, než se jí podařilo získat práci. Nejdříve pracovala jako technická redaktorka v pražském vydavatelství Svěpomoc, později jako úřednice v Jednotě Praha-východ a ve Zdravotnickém zásobování. Stesk po práci s dětmi v této době překonávala i tak, že doprovázela třídy svého syna a dcery na různých

školních akcích. Od roku 1987 jí bylo umožněno opět s dětmi pracovat, začala učit na prvním stupni 1. základní školy v Říčanech.

Během listopadových událostí 1989 se aktivně účastnila demonstrací. Již v prosinci 1989 obdržela nabídku k návratu do Československého rozhlasu. Od roku 1990 tak opět působila v redakci dětí a mládeže, kde natáčela reportáže ze setkání s historiky, spisovateli nebo muzikanty (například pořad *V Daliborce znějí stradivárky* s Václavem Hudečkem – 1995). Věnovala se i literární a umělecké tematice (například *Jak začala psát Daniela Fischerová* – 1993, *Ještě za Boženou Němcovou* – 1995, *Julius Zeyer – už jen jméno ze Slavína?* – 1998); vytvářela zvukový časopis *Turáudio* objevující mladé autory a jejich práce. Svou pozornost obracela i do historie a natočila reportáže s osobnostmi, které před rokem 1989 v rádiu nesměly vystupovat (například reportáž z roku 1990 *Jak to tenkrát bylo – s pamětníky vysílání v srpnu 1968*). Zaznamenala také osudy obětí německé okupace, které přežily (například *Pojďte dál – s Annou Nešporovou z Lidic* z roku 1994). Natočila i relace, které podávaly neutřelý pohledy do historie (například *Pradědeček byl legionář* z roku 1992). Přispívala také do publicistiky pro starší generaci, například v cyklu *A léta běží*.

Odměnou za její reportáže nebyl jen pozitivní ohlas posluchačů, ale i řada cen. První cenu získala spolu s Pavlem Tumlířem v rozhlasové Žatvě 1965 za reportáže *Cestou sněženek*. Na soutěžní přehlídce Report 1996 získala opět první cenu v kategorii publicistiky za *Turáudio č. 18/1996*. Národní cenu Prix Bohemia Radio jí porota udělila za pořad *Nefetuj a piš!*

Český rozhlas opustila v roce 1999, kdy odešla do důchodu. Její kariéra „rozhlasáčky“ a učitelky tímto rokem ale ještě úplně neskončila. Naopak se jí podařilo spojit obě milované profese. V roce 1999 nastoupila jako učitelka opět do 1. základní školy Říčany a zároveň externě spolupracovala s Českým rozhlasem. Kontakt s říčanskými školáky využila v hodině *Budu ředitelem lanové dráhy* (1999). Zároveň své žáky seznamovala se zajímavými lidmi a s prací reportéra v kroužku *Zvědavci*. Externí spolupráci s rozhlasem ukončila v roce 2002. Jako učitelka pracovala do roku 2003.

Paní Jana je vdaná. Má dvě děti. V současné době se věnuje vnoučatům, které též vede k lásce ke knihám a k historii své země.